

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима. Поједино број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Д-р Иво Јовић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за секретара I класе Министарства Унутрашњих Дјела Милоша Вучинића, досадашњег секретара I класе обласне управе у Подгорици, са годишњом платом од двије хиљаде и четири стотине (2400) перпера с тим да врши дужност при истој управи, по потреби службе; и

за писара прве класе управног одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, Андрију Вујошевића, досадашњег писара друге класе, са годишњом платом од хиљаду четири стотине и четрдесет (1440) перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 26. новембра 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

М. Ђукановић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Краљ. Височанство Књаз Нашљедник почетком ове седмице био је у лову у околини Никшића, гдје се одвезао на својем аутомобилу, преноћио и сјутра дан се у пријестоницу повратио.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Практично пчеларство за потребу почетника, II потпуно ново издање са преко 170 слика у тексту од Свет. Гавриловића Београд, 1911. — Цијена 2 динара.

Тако се зове нова књига о пчеларству коју је допунио и у II издању издао стари практикар пчелар, који пуних 36 година са успјехом ради на ширењу српског пчеларства и књижевности. Књига износи 200 страница велике осмине, а украшена је са 170 слика, које јасно представљају све потребне справе и алатке, које су пчелару почетнику од потребе. Из предговора, као и поговора јасно се види: шта је писца побудило да попуни своје прво дјело и да га као потпуна преда младим пчеларима. У одјељку: „користи пчеларства“ и „чега све има у кошници“ изложено је, и ако у кратко, све оно о пчели и њеном животу, тако, да више и не треба знати почетнику, нако да га доводи више теорисање у забуну. Послије ове главе долази одјељак: „Распоред радова на пчелињаку преко цијеле године по мјесецима“. Овдје су пчелару почетнику, почињући од марта па за годину, изнесени сви могући радови, који су тако систематски поређани и дивно изведени сви начини, кратко, јасно, и практично тако, да пчелару не треба друго до само отворити књигу на дотичан мјесец и да само дивно изведене радове примјењује на своје уљанику. Поред практичних радова, овдје је писац обратио, као стари практикар, особиту пажњу и на потребна знања: за сналажење пчелињака; куповину кошница, избор кошница, прављење вјештачког саћа и т. д. управо не све оно, што је потребно за једног почетника пчелара, да комотно може почети рад. Мали простор листа не дозвољава ми, да у детаљима прегледам радове по мјесецима, те то остављам г. г. читаоцима, да се заузму и ово једино до данас дјелце у српској пчеларској литератури прима и честитају даровитом аутору на успјеху.

Г. Гавриловић није се само задржао на поменутој поуци, већ нам обећава још поука као: „Пчеларство у свјетлости нове науке“, „Закони који управљају животом и развићем пчеле“, „Подсјетник из практичног пчеларства за пчеларе“ и „Најбоља кошница“, која ће по реду издава-

ти и пружати пчеларима. Надати се, да неће уступити првој поуци, о чему ћемо у своје вријеме и говорити.

Да би г. Гавриловић и другим путем пружио поуке пчелару, покренуо је са г. А. Живановићем илустровани лист: „Српски Пчелар“. Лист је са одбраном садржином, а циљ му је да пружи стварне поуке пчеларима и да се на научно-практичан начин расправљају разна питања из пчеларске литературе. „Српски Пчелар“ излази мјесечно на једном или два табака, по потреби. Цијена му је за Црну Гору 4 перпера.

Практично пчеларство г. Ст. Гавриловића, као и лист „Српски Пчелар“ најтоплије препоручујем нашим пчеларима као поуке практичне вриједности. И једно и друго се може добити код писца у Београду, Видинска ул. бр. 3.

Цетиње, 25. новембра 1911. г.

И. К. агр.

Стари мотиви. Књијара А. Рајнвалд на Цетињу објављује: „У нашем издању кроз мјесец дана изаћиће из штампе књига pjesма нашег младог и даровитог pjesника г. Мићуна М. Павићевића, под насловом: „Стари мотиви“. У овој књизи, наш pjesник је, црпећи градиво из богатог врела народне поезије и свјежих предања, течним и отмијеним стихом, опјевао извесан број знаменитих црногорских витезова, који су некада живјели и оријашки се борили за своју слободу и независност. Свака од овјех pjesама зачињена је богатством пејзажа и живим сликама и описима из величанствене природе нашијех каменјих гора, те смо у вјерени да ће својим унутрашњим животом, тако и формом, одговорити укусу наше читалачке публике. Ми смо са своје стране учинили све да ова књига изађе у најсолиднијем и најраскошнијем издању, које се до данас у нас јављало. Да би пак иста што више продрла у шире народне слојеве, ми смо јој одредили најмању цијену од 60 пара комад. Претплата се полаже у напријед, било нама или писцу, а поштом књига вршиће наша књијара о свом трошку. Надамо се, да ће читалачка публика срдечно поздравити овај код нас први издавачки потхват и својим одзивом изаћи му у сусрет. Молимо све српске и словенске листове, да овај оглас у изводу изволе оштампати.“

„Српски Родољуб“, који је био престао излазити, из Питсбурга премјестио се у Индиана Харбор, у близини Чикага, гдје је под уредништвом г. Јова Томановића наставио вршити свој патриотски програм, којег се чврсто држи од назад десет година. Тако је „Уједињено Српство“ добило опет поуздану друга у борби против осталих назови-српских листова, који се труде да добре синове Црне Горе у Америци претворе у одметнике своје домовине.

Листу је снижена цијена на један долар за Савезне Државе Америке, а долар и по за све остале земље.

Споменик д-ру Л. Костићу. У Сомбору је образован одбор за подизање споменика д-ру Лазу Костићу, признатом нашем pjesнику. Да би што више допринио томе, овај одбор је упутио овај апел на српски народ: „Како смо се ријешили, да покушамо подићи овдје, у Сомбору, у варошкој башти споменик једном од најзаслужнијих и највећих pjesника бујнога омладинског доба: Др. Лазу Костићу, ми смо чврсто били увјерени да ће нас у овом родољубивом послу свесрдно помоћи сви они свјесни и одушевљени Срби, који знају достојно да цијене велике синове рода свог и који знају да схвате и то, од какве ће велике значајности бити по националну свијест Срба у Угарској, када овдје, далеко на северу, у једној угарској вароши, српско-умјетничко дјело: бронзани лик pjesника буде потврђивало како подмлатку нашем, тако и свима народима околним, да и ми Срби имамо својих заслужних великана, да и ми овдје, у овим крајевима напајамо душу своју српском pjesмом, српском културом, и да и ми Срби знамо и хоћемо да будемо вјечног захвални оним синовима народа српског, који нас на нашем материнском српском језику учаше лијепоме, племенитоме и идеалном. То нас је побудило да и Вама, који сте већ толико пута посвједочили да ра-

до помажете сваки родољубиви и користан српски потхват, пошаљемо списак за скупљање прилога, и да Вас учтиво замолимо да изволите за подизање споменика Др. Лазу Костићу и Ви са своје стране приложити родољубиви прилог, а у своме кругу по могућству још и од других покупити такве прилоге. Ми до душе нијесмо истакли рок када се имају ови прилози нама послати, али пошто је од онога доба, како смо Вам списак послали, прошло већ доста времена, и пошто смо намјерни да што прије приступимо подизању споменика, то вас учтиво молимо, да изволите скупљање прилога што прије завршити, нама списак вратити, а како свој тако, тако и сакупљени прилог што прије послати на адресу: Привредна штедионица Сомбор. (Gazdasagi Takarekpenztar Zombor, Bacska). У напријед топло благодаримо свима родољубивим прилагачима на својском узимању и потпори њиховој, и увјеравамо их, да су прилозима својим помогли једној заиста племенитој и корисној српској ствари. Списак приложника биће у своје вријеме отштампан у сомборском српском листу „Слога“.

Пожар у Високом. Одбор за скупљање прилога за погорјеле у Високом, у Босни, упутио је овај апел за помоћ: „Тешка је несрећа снашла наш град. Најљући душманин људски, страшна ватра уништила је пола наше вароши. Три стотине породица са многобројним сибијаном остави у највећем страху свој кров над главом у бијесну пламену и једва изнесе голу душу на ледину. Тешка сиротиња и од себе радила је и мучила се за свој свагдашњи залагај круха, за своје скровиште, а то јој сад све уништи и похара бијесни пламен. Срце човјеку пуца, кад гледа ову биједу и невољу, кад чује, гдје сиротиња, бежећи испод свог рођеног скровишта, плаче и жауче, да бар живот свој отме бијесној ватри. Душман је љути прогутао своје жртве, отео сиротињи све до живота и изабацио је таку голу, босу и гладну на сокак. Та сиротиња сад чека у истој такој страху љуту зиму, врлуда без циља и наде, изгубљена, осиромашена. Али бог не оставља своје, добри људи имају срца, имају осјећаја за унесрећене, па има наде да ће се и помоћ тој тешкој сиротињи. Стом надом устаје ево потписани одбор и моли у име погорјеле сиротиње, свакога ко срце имаде да овој биједној сиротињи притече у помоћ. За први мах похитјела је поред политичких и војничких власти погорјелим у помоћ најближа околнина наша, пружила је сиротињи хране, да се окријепи и скровишта, да се одмори и опорави од ужасна доживљаја. Али за даљи свој живот изгледа сиротиња у очајности, помоћи моли Бога, закљиче људе да јој се смиљује и одржи да не помиру од глади и студеои. У то име молимо Вас, да притрчите у помоћ добровољним прилогом, да дарујете биједној сиротињи што можете. Молимо Вас, да и у кругу својих пријатеља сакупите штогод. Брза помоћ невољнику двострука је помоћ. Сакрљене новчане прилоге изволите слати приложеном положишћом поштанске штедионице“. Овај апел потписали су најугледнији људи у Високом свију трију вјера.

Српска Књижевна Задруга. Како Задруга у великог растура осму хиљаду књига XX кола, моле се повјереници и задругари, који још нијесу послали улога, да их пошаљу што прије, како не би остали без књига, као прошле и претпрошле године. Улоги се могу положити код месних повјереника, а могу се послати и непосредно Задрузи. Задругари у иностранству могу послати своје улоге преко земунске поште (poste restante) на Задругину адресу. У томе случају моле се, да Задругу одмах о шаљању новца извјесте, како би што прије добили књиге.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Како треба спавати

Обично сви лекари прописују да треба спавати седам часова; али у разним одношајима индивидуалности, здравља, климе, хране и занимања мијења се тра-

јање спавања. На дужину потребног спавања врло много утиче функције органа за варење. Кврцетан помиње, како је људи који имају добар желудац, који потпуно лако вари јела, мање потребно спавање по онима, којима су органи за варење болесни.

Ако узмемо седам часова као нормалну мјеру за спавање за здраве и одрасле људе, онда можемо казати, да је дјеци потребно девет, а тако исто и младићима, дјевојкама женама, старијим људима, женама што доје дјецу, старцима и бабама; за здравог и јаког човјека довољно је и шест часова непрекидног сна.

Доктор Беркел поставља питање, да ли ваља дјецу успављивати вјештачким средствима и каже да љулање итд. никак није потребно, али да треба прије свега уклонити препреке сна. Вриштање мале дјече има увијек свога узрока; оно долази од мокре и тијесне одјеће итд. Исто тако као и малој дјечи не могу се ни одраслим људима препоручити средства за успављивање. Вансагив савјетује да се мала дјеца оставе да спавају колико им је воља. Чувени филозоф Лок овако се изражава код спавања мале дјече: „Када тврдим, да ваља дјечи оставити потпуно вољу у спавању, опет нијесам зато да не треба спавање смањити и када дјеца постану већа. Међутим није могуће одредити тачно вријеме, кад треба отпочети ограничавање спавања. Овдје се ваља обазирати на темперамент, на снагу и здравље, и ја држим да је између седме и четрнаесте године вријеме, постепено свести на осам часова што је и за одрасле људе довољно. Нема готово бољег васпитног средства, од добре навике, и тако ваља дјецу навићи, да рано легну у кревет и да устају чим се сунце роди. Али малу дјецу присилити на одређен број часова спавања, то је некористан покушај.“

Најбољи знак спавања је кад се човјек не сјећа шта је снивао. Што се мање сања, тим је боље спавање. Снови драже више или мање и најзад уморе више мање човјека. Ако се они још вјештачки произведу — раздражењем фантазија, онда може у извесним приликама њихово дјелство да буде веома шкољиво. Људи који су наклонени душевним болестима треба да се постарају, да што тврђе спавају и да би тијем што мање снивјали...

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Краве музаре

Не утиче само начин хранења и њега на количину и каквоћу млијека, које једна кржава даје, већ на првом мјесту мљечне особине, то јест подобност саме краве да производи доста и доброг млијека.

„Дајте исту храну, каже један чувени стари сточарски стручњак, исти оброк потпуно сличним кржавама од исте расе, исте старости, исте тежине и које су се отелиле истог дана, па ћете видјети да вам неће дати ни једнаке количине млијека, ни млијеко подједнако масно. Увијек, или скоро увијек, биће разлике и у количини и у каквоћи млијека, и те ће разлике по којим пут бити врло велике. Пошто је, пак, храна иста, доказ је да на количину и каквоћу млијека утичу у првом реду мљечне особине, које су својствене свакој кржави напосе.“

Жеља је произвођача млијека, разумије се, да гаје краве, које ће им давати не само доста, него и доброг млијека. Како пак могу разликовати добре краве од рђавих? Вриједност сваке краве, у погледу мљечности, може се најсигурније одредити непосредним мјерењем и анализом млијека, које кржава даје за двадесет и четири сата, или још и прављењем бутера (масла) од тако добијеног млијека. Али пољопривредници, који не гаје краве, а жељели би да их купе, не могу на тржишту или ваљару да врше таква испитивања. Они се тада морају ослањати на неке спољне знаке, а нарочито на облик вимена, на његово развиће и финоћу његове коже и д. д., по чему се може доста поуздано закључити: да ли је једна кржава добра музара.

Има извесних спољних знакова, по којима се може оцијенити количина млијека,

коју крва даје, а других опет знакова, по којима се може оцијенити каквоћа те течности.

Да би се могла оцијенити мљечност једне краве, у погледу количине млијека ваља испитати: општи склоп и спољашњост краве, финоћу и глупост коже, димензије, облик и стање вимена, притицај крви у виме и неке извјесне нарочите знаке, од којих су најпознатији тз. мљечничко огледало.

Добра музара има фину главу, кратак и танак врат, врло издужен труп према ширини груди, које изгледају мало сужене, широк басен, танак реп и фине удове.

Карактери коже су драгоцјени нарочито код јуница, чије виме није још потпуно развијено. Кожа треба да је глупка и мека и да се лако повија под прстима, ако је грло боравило по ливадама, кожа може бити дебља и длака грубља, али она чува њену глупост.

Нарочито се мора пажљиво испитати облик вимена и притицај крви у њега. Добра музара има пространо округло виме, које је напријед доста повучено. Кад се опипа, треба да је исти осјећај, као и кад се сунђер опипа, тј. да је меко и еластично; у противном случају више је меснато са мало мљечних жлијезда. Кожа на вимену треба да је фина и да има позади повише паралелних и збијених бора.

Ако крва није мужена одавно, ако је виме набубрело, добро је да се испразни, по чему ће се осјетити да ли је еластично и да ли је крва мирна.

Сисе треба да су правилно усађене што служи као увјерење о добром склопу и о симетрији она четири одјељка вимена. Ако на вимену има и која сувишна сиса, то је један повољан знак за мљечност, нарочито код јуница.

Добро склопљено виме, и пуно мљечних жлијезда, даваће у толико више млијека, уколико буде примало више крви, пошто се млијеко производи на рачун крви. Зато треба обратити пажњу, пошто се артерије не виде, на вене, које допиру до вимена. Вене треба да образују под кожом вимена искривудане каналиће, који се спајају напријед у два велика везана канала. Ти се канали под трбухом могу напипати, па може се чак без велике муке, увући први чанак од кажипрста у отвор, којим свака вена улази у унутрашњост трупа.

Може се, по кад кад, примјетити изнад и позади вимена једна врло искривудана мала вена; када се јасно види, сигуран је знак да се има посла с добром музаром.

Од других знакова, којима се баш не може придати онолика важност, колику им придају сточарски трговци ваља поменути Геноново мљечно огледало једну врсту слике, направљене од длака, управљених одоздо на више од вимена до извјесне висине, која је промјенљива, а у правцу перинеума (простор између чмара и уда).

Међутим не треба се задржавати на облику маленог огледала, него на његовом пространству. Крвава је утолико боља музара, уколико је њено мљечно огледало развијеније.

Од свих ових спољних знакова, испитивање самог вимена од највеће је важности, те на тај орган треба обратити нарочиту пажњу при избору краве музара.

Практичари мање познају знаке по којима се може оцијенити: да ли ће крва давати масно млијеко, премда има и таквих знакова и лако се могу испитати.

Примјетило се одавно да краве, које дају посно млијеко, имају дебелу кожу, док је код краве, које дају масно млијеко, кожа мека и масна а лучење лојних жлијезда обилно.

Кад крва има у ушима оне жуте материје, церумена, то је врло добар знак; лучење масти у вимену показује доиста извјестан одношај са лучењем свих кожных жлијезда. Уколико ове више раде, што се може утврдити оком или пипањем, у толико се више може рачунати да ће крва давати масније млијеко.

Као знак исте врсте ваља поменути жуту боју која покрива кожу око природних отвора: уста, очију, ушију, уда итд.

Код раса са шареном кожом, тај знак није сасвијем јасан; може се међутим константовати жута карактеристична боја краве, које дају масног млијека, у унутрашњости ушију, у дијелу скоро сасвим огољеном.

Може се поменути још као повољан знак перутање покожице у великој мјери; код краве које дају масно млијеко, перутање је обилато на мљечном огледалу, гдје се образују мрке плочице сличне пшеничним кожурама у мекињама.

Најзад ваља водити рачуна о облику усних квржица, тј. оних ситних израштаја меса, који се примећују према посљедњем сјечању. Те су квржиче час шиљасте, час заокружене, час спљоштене, дебеле и зупчасто изрезане. Ако су те квржиче овакве, као у овом посљед-

њем случају, знак је да крва даје масно млијеко.

Тешко је поставити однос између подобности једне краве, да даје масно млијеко, и облика квржица; међутим, тај се начин испитивања провјерио и у 70—75% резултати су били повољни.

Дакле од свих ових спољних знакова, по којима се може оцијенити подобност једне краве, да може давати масно млијеко, ваља највећу пажњу обратити на лучење свих кожных жлијезда, јер је то најпоузданији знак, па онда на квржиче и друге знаке које смо мало час поменули.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Н. Скупштина. Како нијесу посвршавани сви потребни послови, то Народна Скупштина није још отпочела свој редовни рад. Идућа сједница биће по недељи, када ће се извршити и избор председништва и скупштинског часништва.

Крсно име Дјевојачког Института. На Ваведене, у понедељак, Дјевојачки Институт Царице Марије славио је своје крсно име, на који је дан прије 41 годину, овај наш просвјетни завод и отпочео свој благотворни рад. Захваљујући гостопримству домаћине г-ђице Софије Мертваго и предусретљивости г-ђице Марије Александровне, која је тога дана госте дочекивала, слава је прославлена на свако задовољство гостију и увесељавање ученица овога завода. Прије подне је била у капели служба с благодарењем, које је давано за руску царину и нашу Краљицу. На јектенија је одговарао хор ученица својим умилним гласовима, а у присуству руског, српског, француског и њемачког посланика, руског војног аташеа, команданта војног корпуса, руских пуковника и многих наших одличних људи, као и већег броја женских. Из капеле су гости отпратени у салу, где је честитање отворено црногорском химном и pjesмом у славу црногорског двора, за које су вријеме гости послужени и настало честитање, када је отијевала и руска химна. Хор ученица све pjesме је отијевао врло складно и на опште допадање. Ручак је био у дјевојачкој сали, која је за ову прилику била врло лијепо исклићена тробојкама и сликама владара. У њој су биле постављене двије трпезе: једна за госте, а друга за ученице. Од гостију су били: руски посланик са г-ђом и министар просвјете и сви наставници и наставнице овога завода и једна од најстаријих свршених ученица. За вријеме ручка пале су неколико здравица, када су ученице певале „многаја љета“ раздрагане и врло расположене. У пет сати послје подне био је послужен гостима чај, када је настала и играња и трајала је све до десет сати у вече, за које су се вријеме и гости и ученице осјећале веома пријатно тако, да им је растанак тешко падао.

Забрана извоза жита. Турска влада одлучила је, да се забрани извоз жита из Скадра, а тако исто и из осталих мјеста скадарског вилајета.

Стање народног здравља. Премаслужбеним извјештајима, с дана у дан стање народног здравља све је повољније. У крајевима, гдје је до сада било случајева обољевања од колере, нових сумњивих случајева нема више, а раније оболели или су већ сасвијем оздравили или су у велико на путу оздрављења. У Зети није било нових случајева има већ петнајест дана, а у Подгорици и близу двадесет дана. Сви су изгледи да је опасност од колере минула.

Црногорски Црвени Крст. Преко г. Андрије Ивановић Дросси — Москва свештеник О. Трифон Јоановић Савицки приложио је 25 руб. (перп. 62/50).

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића **Стевана** и **Станислава** привремени одбор примио је ове прилоге:

Н. Н. преко госп. Ђура Дрецуна перпера 2000; — Н. Н. перп. 100; г. поп Јован Вујановић, члан одбора за скупљање прилога у Улцињу, послао је сакупљених прилога у Улцињу перп. 77/40.

ТЕЛЕГРАМИ

Триполис, 20. новембра. — Јуче у јутро десно крило италијанске војске приближило се тврђави Мерзи. Ту је одржао један непријатељски напад, али послје подуже борбе Турци и Арапи повукли су се натраг, а њине позиције заузеле су Италијани. У том окршају Италијани су имали 8 мртвих и 17 рањених, а губитци турски много су већи. — Дописник „Тажмса“ био је нападнут поноћи и зликовци су га ранили у раме ножевима. Одређе-

но је 10.000 гроша ономе, који прикаже праве нападице.

Цариград, 21. новембра. — Говори се, да је Порта протестовала код великих сила противу напада италијанских лађа на Моку и Шексаид, јер су то неутврђена мјеста.

Триполис, 21. новембра. — Агенција Стефани саопштава, да је један одред италијанске војске напао на једну непријатељску бусију бедуина и том приликом 28 бедуинских поглавара и цијела бедуинска бусија остали су мртви на бојном пољу. — Једна хиљада Турака и Арапа напали су јуче Италијанце код Дерне, али су нападачи били одбијени.

Триполис, 21. новембра. — Агенција Хавас јавља, да су италијанске лађе бомбардовале Тађуру.

Цариград, 23. новембра. — Тврди се, да је Русија предала Порти ноту односно Дарданела и Босфора. Та је нота проузроковала велику узбуђеност у турским круговима, јер она иде на то да Русија добија преумућство над Дарданелима и Босфором, нашто Порта, према извјесним вијестима, неће никако пристати. — Зеки паша, командант првога корпуса, отпутовао је с шефом генералног штаба у Дарданеле. — Према једном телеграму из Бајазита дознаје се, да су се догодили неки инсинденти на турско-руској граници и да су исти проузроковали пушарање између турских и руских војника, поводом којег је убијен један турски војник. Команданти са обе стране имали су велике муке док се ред успоставио. Анкета је отпочела, да се утврди на којој је страни кривица. Турски командант тражи појачања.

Рим, 23. новембра. — Агенција Стефани јавља, да је оптужба Турске противу Италије усљед догађаја у Маћедонији потпуно неоснована.

Цариград, 23. новембра. — Из поузданог се извора дознаје, да Русија тражи нотом, коју је предала Порти, слободан пролаз за њену флоту кроз Босфор и Дарданеле. „Јени-Газета“ осуђује таков предлог и наводи да би Турска у том случају пала под протекторат Русије и постала њена провинција.

Триполис, 24. новембра. — Италијанска војска дознавши, да се 3000 непријатеља налази на 7 километара од Ензара, послала је једну дивизију која је напала исте јуче, када су се непријатељи разбјежали послје кратке борбе, оставивши на бојишту муницију и остали прибоје. Италијанци су том приликом имали убијених 16 војника и једног официра, а рањених 94 војника.

Цариград, 25. новембра. — Министарство војно добило је телеграм од команданта турске војске у Триполису, који се односи на генерални напад италијанске војске. Италијанска је снага, каже он, била десет пута већа него при пређашњим нападима. Битка је трајала до ноћи и Италијанци су имали више од 500 мртвих, али нијесу успјели да заопколе од свих страна турско-арапску војску, већ је иста извршила повлачење у потпуном реду.

— Министар иностраних дјела изјавио је да Порта није још дала одговора на руску. Говори се, да ће одговор бити негативан. — Са поузданог се извора дознаје, да је прва дивизија турске војске отпутовала за Дарданеле.

Солун, 21. новембра. — Приликом антетата с бомбом на воз код Купруле распрскала се жандармериска барака и било је нешто мало материјалне штете.

Цариград, 23. новембра. — Порта је одлучила да трупе чувају железницу и Маћедонију. Према досад учињеној анкети, односно атен-

тата, који је учињен у Саклису, утврђено је да је једно муслиманско дијете убијено и да су 12 мухамеданаца рањени. На страни Бугара било је 14 убијених, 32 са свијем тешко рањених, 56 тешко рањених и 69 рањених.

Списак странаца приспјелих на Цетиње од 18. до 26. новембра 1911. год.

Гранд Хотел: Еуген Ивлид, чиновник из Минхена; Егидио Сала, инжењер из Рима; Емил Видисер, директор из Беча; Алберто и Адолфо Бренер, приватни из Буенос Аириса; г-ђа М. де Постов, приватна из Копенхагена; Карло Вајс, трговац из Берлина; Симон Ковачевић, трговац из Трста; Јулиус Лангер, трговац из Беча; Р. Јакомони, чиновник из Италије.

Хотел Рајнвајн: Јаков Квала, инжењер из Трста; Георг Ланг, трговац из Брелаве; Ђорђе Николић, трговац из Сегедина.

ОГЛАС

Сви ниже изложени Закони, Стеногр. Биљешке Црногорске Народне Скупштине за Краљевину Црну Гору и Албуми, Јубиларна издања са назначеним цијенама могу се добити на Цетињу у књижарама: Мартиновића и Иванишевића и А. Рајнвајна; у Подгорици у књижарама: Коста К. Станића и Рундо и Загора; у Никшићу у књижарама: Симата Гарчевића и Ш. Лаковића; у Колашину: у књижари: Кујачића и Тошковића.

Перп	
1. Устав за Кр. Црну Гору	1—
2. Закон наредбе, уопште и др. за осн. школе	2—
3. Закон о нар. школама	—50
4. Закон о судском поступку у грађанским парницама	1—
5. Закон о штампи	—50
6. Кривични Закон	2—
7. Закон о изборима народних посланика	—30
8. Закон о уређењу Држ. Савјета	—30
9. Закон о пословном реду у Држ. Савјету	—30
10. Закон о Министарској одговорности	—30
11. Закон о Експропријацији	—30
12. Закон о уређењу привредног Савјета	—20
13. Закон о привременом пословном реду у Народној Скупштини	—40
14. Закон о јавнијем зборовима и удружењима	—20
15. Закон о држ. буџету	—30
16. Закон о парохијском свештенству	—50
17. Закон о јавним правозаступницима	—50
18. Трговачки Законик	—80
19. Закон о порезу на алкохолна пића и таксирању судских пресуда	—20
20. Закон о поступку судском у кривичним дјелима	1:50
21. Закон о подјели, насељењу и уживању Бривске Горе	—30
22. Закон о измјенама и допунама у закону о изборима народних посланика	—30
23. Закон о административној подјели Црне Горе	—30
24. Закон о Устројству судова у Кр. Црној Гори	—30
25. Закон о измјенама у Кривичном Законнику	—20
26. Закон о измјенама и допунама у закону о порезу на принос од капитала и рада од 15. нов. 1905. год.	—30
27. Закон о Лову	—30
28. Закон о држав. новцу	—30
29. Закон о новластицама	—50
30. Закон о рудама	—80
31. Закон о измјенама и допунама о јавним правозаступницима	—40

Стеногр. Биљешке Цр. Нар. Скупштине:

Свеска за годину 1906.	перп. 4—
” ” ” 1907.	” 4—
” ” ” 1908.	” 2—
” ” ” 1909.	” 2—
” ” ” 1910.	” 4—
” ” ” 1911. (ванредан сазив)	” 0:50

Албуми

— Јубиларна издања —	
Албум слике из Црне Горе од 1910 године	перп. 3—
Албум Владајуће Куће Петровић—Његош од 1910 год.	4—
Албум Владајуће Куће Петровић—Његош у луксузном издању Цетиње, 1911.	50—

Управа Држ. Штампарије

Цијене производа у главнијем мјестима за мјесец фебруар 1911. године

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																													
		ВУНЕ		МАСТИ				сире	МЕСА СУХА				Мед	Воск	РИБА СУХА				Риба свежа разна	МЕСО С В Ј Е Ж Е											
		одране	неодр.	ско-рупа	масла	доја	сала		прину-те	слави-не	кастра-лице	ма			стака-вица	јерула	укљана	товеје		тедоје	јат-иће	јареће	овчије	које	свињ-ско						
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А																				
1	Цетиње	1,60	1,20	3,20	2,40	1,20	2,...	2,10	2,...	1,32	2,...	2,40	2,...	1,60	1,60	1,...	1,...	0,96	2,...	2,...	...	1,20	...	2,...							
2	Подгорица	...	...	2,60	2,80	...	2,60	1,10	1,40	1,60	1,40	...	2,40	2,...	1,40	1,40	0,70	1,...	1,...	...	1,...	0,76	...	...							
3	Ријека	...	...	2,40	...	...	...	1,60	1,80	1,60	1,20	...	...	1,60	...	0,40	0,26	1,...	...	...	...	1,...	0,80	...							
4	Данилов-град	...	2,...	2,...	...	2,...	...	1,50	2,...	2,...	1,50	...	3,50	...	...	0,80	0,80	0,50	1,...	...	...	1,...	0,80	...							
5	Никшић	2,...	...	2,...	2,60	1,30	2,...	1,40	1,80	2,...	1,20	0,90	...	...	...	...	0,80	...	0,96	...	...	...	1,...	0,80	...						
6	Колашин	...	...	...	...	...	...	1,80	...	2,...	1,20	1,...	...	...	...	...	0,80	...	1,40	...	...	...	1,...	0,80	...						
7	Андријевица	...	2,10	1,60	...	...	...	1,20	...	2,...	...	...	...	...	...	...	...	0,80	...	0,80	...	...	0,80	...	...						
8	Бар	...	1,80	...	3,...	1,10	...	1,60	1,80	1,60	...	3,...	...	...	0,80	...	0,40	1,...	1,...	...	...	1,...	...	...							
9	Улцињ	...	...	2,...	2,60	1,40	...	1,65	2,...	2,...	1,50	4,...	...	...	0,75	0,60	0,70	0,85	0,85	...	...	0,85	...	...							
10	Вир-Пазар	1,75	...	2,26	...	1,20	2,20	1,80	2,20	2,...	1,20	...	1,90	1,...	1,65	0,65	0,50	0,92	0,92	...	...	...	...	...	...						

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																		НА ЈЕДНОМ ЛИТРУ									
		кава	шећер	ориз	зехтин	петролеум	дојаче свијаче	салун за прanje	грожђе	шљиве	јабуне	крушке	ораси	коштањ	смокве	маслине	дух прши	дух бијели	кукузе	дух	вино	ракија	вино-бјела	шмари	лазби	оцет (сирће)	мљино		
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А																		
1	Цетиње	2,...	0,68	0,50	1,65	0,30	2,60	1,15	1,60	0,80	0,60	0,50	0,60	0,30	0,40	1,60	0,40	0,50	0,20	0,20	1,20	4,...	0,80	2,80	1,20	0,50	0,60		
2	Подгорица	2,...	0,64	0,50	1,20	0,32	1,60	1,...	...	...	...	...	0,48	0,30	0,60	1,60	...	...	0,26	...	1,...	1,80	0,72	3,10	1,20	0,40	...		
3	Ријека	2,...	0,68	0,56	1,20	0,32	0,80	0,80	...	...	...	...	...	...	...	...	...	0,11	0,13	...	0,80	2,40	1,20	...	...	0,40	...		
4	Данилов-град	1,86	0,63	1,...	1,46	0,43	2,66	0,66	...	...	0,46	...	...	...	...	...	...	...	...	0,93	2,33	0,60	3,...	...	...	...	...		
5	Никшић	2,...	0,80	0,60	1,40	0,40	1,...	...	...	...	0,60	...	0,60	0,44	0,50	...	0,40	0,50	0,20	0,08	1,...	1,40	2,40	2,90	0,90	0,56	0,30		
6	Колашин	2,...	0,80	0,70	1,60	0,48	1,...	1,20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1,...	1,...	...	...	...	...	...		
7	Андријевица	2,40	0,96	0,64	1,50	0,56	1,...	...	...	...	0,30	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1,60	1,20	...	...	...	0,30	...		
8	Бар	1,80	0,70	0,40	1,20	0,28	1,40	0,80	...	...	...	...	0,40	0,20	...	...	0,20	0,28	0,15	0,40	0,80	1,60	1,34	...	0,50	0,50			
9	Улцињ	2,10	0,67	0,43	1,10	0,40	3,...	0,90	...	...	...	...	...	...	0,40	...	0,45	0,60	0,20	...	0,80	3,...	...	...	0,45	0,30			
10	Вир-Пазар	2,20	0,72	0,40	1,40	0,32	2,...	1,...	...	...	0,70	...	...	...	...	...	0,60	...	...	...	1,20	1,80	...	...	0,80	...	...		

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА НА 100 КИЛОГРАМА																		КЛАК							
		куку-руз	пше-наце	рама	јечма	овса	проса	хелде	па-сула	леће	грашк.	кртоле	куку-рузно	пше-нично	руж	свијено	виш	слава	букур	га-шени	нега-шени						
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А																
1	Цетиње	26,...	30,...	26,...	24,...	21,...	100	...	40,...	40,...	80,...	20,...	26,...	30,...	...	20,...	16,...	10,...	12,...	6,...	8,...						
2	Подгорица	17,...	19,...	...	12,...	13,...	...	...	24,...	...	...	6,...	18,...	20,...	...	7,...	...	...	9,...	...	...						
3	Ријека	18,...	27,...	...	...	20,...	...	...	32,...	...	...	9,...	...	30,...	...	10,...	...	...	10,...	...	...						
4	Данилов-град	22,...	24,...	...	...	20,...	...	...	33,...	...	...	13,...	22,...	24,66	...	...	...	...	15,...	...	10,...						
5	Никшић	20,...	26,...	...	20,...	20,...	...	...	40,...	...	...	10,...	24,...	...	...	8,...	...	...	16,...	...	5,...						
6	Колашин	38,...	44,...	...	14,...	...	...	...	32,...	...	...	10,...	...	60,...	...	8,...	...	...	6,...	...	...						
7	Андријевица	18,...	26,...	...	10,...	...	...	...	24,...	...	...	8,...	...	...	...	6,...	...	...	...	...	...						
8	Бар	20,...	30,...	...	20,...	...	...	...	40,...	...	...	14,...	36,...	...	...	16,...	...	...	8,...	...	3,...						
9	Улцињ	17,...	...	20,...	...	...	...	...	36,...	...	...	22,...	21,...	...	...	6,...	...	...	7,...	...	...						
10	Вир-Пазар	19,...	25,...	...	...	...	...	...	35,...	...	...	17,...	...	33,...	...	...	...	...	...	...	...						

Број	ВАРОШ	ПРОДАЈНА ЦИЈЕНА НА ЈЕДАН КОМАД																																
		ГОВЕДА		КОЊИ			прасад	БРАВИ		ПЕРНАД		К О Ж Е																						
		голови	кране	телад	коњи	кобаде		жаре-бад	масте	ма-гарда	овце	козе	јанча	јарад	коко-ши	патке	гуске	ћурке	товеје	овче	које	јат-иће	јареће	јат-иће	јареће	мад-веје	кучије	купеће	ли-свије	леује	српче	диво-које	јазав-че	
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А																							
1	Цетиње	150,...	100,...	30,...	200,...	150,...	...	400,...	100,...	15,...	...	...	1,60	3,...	5,...	7,...	12,...	1,...	1,...	...	...	25,...	5,...	0,20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2	Подгорица	155,...	118,...	...	200,...	...	...	...	...	19,...	20,...	15,...	7,...	...	...	...	...	...	...	...	...	20,...	8,...	0,40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3	Ријека	100,...	80,...	28,...	...	...	...	...	...	13,...	17,...	14,...	...	...	1,60	2,...	...	...	...	...	...	28,...	8,...	0,60	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	Данилов-град	77,...	100,...	...	...	...	...	...	...	18,...	16,...	...	...	...	1,20	...	...	...	...	...	...	25,...	10,...	0,37	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
5	Никшић	140,...	80,...	...	...	...	...	...	...	30,...	...	...	...	...	2,...	...	...	...	...	...	...	26,...	12,...	0,40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6	Колашин	120,...	70,...	...	300,...	...	...	...	...	35,...	20,...	12,...	...	...	2,...	...	...	...	...	...	...	35,...	10,...	0,40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	Андријевица	132,...	76,...	...	...	...	...	...	...	20,...	20,...	15,...	...	...	1,40	...	...	...	...	...	...	26,...	12,...	0,40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	Бар	200,...	140,...	50,...	...	...	...	...	...	18,...	14,...	...	...	...	1,30	...	...	...	...	...	...	...	13,...	0,80	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
9	Улцињ	140,...	...	46,...	...	...	...	...	...	40,...	10,...	...	...	...	1,30	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10	Вир-Пазар	190,...	175,...	...	...	...	...	...	...	40,...	...	...	...	...	1,70	...	...	...	...	...	...	22,...	10,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Број 10954. Из Канцеларије Статистичког Одсека Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, Цетиње, 17. октобра 1911. год.

Број 10954. Из Канцеларије Статистичког Одсека Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, Цетиње, 17. октобра 1911. год.

ОБЈАВА

Николајевски Краљевски Кадетски Корпус тражи на сталну службу једног тру-бача не жењеног. Мјесечна плата: 25 пер-пера и на свему готовом. Ближа обавје-штења писмено и усмено код ађутанта Корпуса.

Број 164. Из Канцеларије Николајевског Краљевског Кадетског Корпуса, 9. но-вембра 1911. г., Цетиње. 2,2

ОБЈАВА

Дана 11. децембра т. г. одржаће се у канцеларији ове Управе јавна лицитација закупа издавања хране осуђеницима Цен-тралног Казненог Завода у Подгорици за 1912. годину.

Закупник је обавезан дати гаранцију у износу од перпера 2000 у готовом новцу или јемству, а у непокретностима 4000 перпера.

Позивају се они који би вољни били лицитирати, да се означеног дана пријаве тачно у 8 сати прије подне.

Уговор и пропис хране ко би желио упознати може их сваког дана за вријеме канцеларијских часова добити на прочитање.

Лицитанти су обавезни, да им се доз-воли лицитирати, претходно поднијети Управи гореозначено јемство у готовом новцу, сигурном јемству од стране оних људи које ће Управа као јемце примити, и непокретном имању за које се има под-нијети судска исправа да је истог толика вриједност, и да је слободно од залог.

Број 452. — Из Канцеларије Управе Централног Казненог Завода, 12. новем-бра 1911. Подгорица. (2—3)

НИКОЛАЈЕВСКИ КРАЉЕВСКИ КАДЕТСКИ КОРПУС

објављује

НА ЗНАЊЕ

А) Виђање с кадетима допушта се:
1) Родитељима, својти ближњој и ста-ратељима;
2) У неђељне и празничне дане од 10 до 12 сати из јутра;
3) С онијема, који се налазе у болници — свакодневно у исте часове али са дозволом лекара.

Б) Забрањено је: 1) доносити кадетима штогођ за јело (осим слаткога) и 2) да-вати им лично новац.

В) Све што се доноси кадетима оста-вља се код корпусног вратара, с ознаком, којем је кадету намијењена ствар.

Г) Новац се мора давати дежурној офи-циру на признаницу.

Број 66. Из канцеларије Николајевског Краљевског Кадетског Корпуса 12. новем-бра 1911 г. Цетиње. 2,2

Службени огласи

ОГЛАС

Позивају се сви они, који имају над поменутом имовином какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:
Део од куће једнокатне, која се налази у овој вароши, у улици Баја Пивљанина, број 58, дугачак 1.50 м., а широк 7.25 м., са зидовима, ограђен по плану, подрвеним буковим гредама, а покривен дубровачким тиграма; има два одјељења, израђен у обичној картадурској и марагунској изради без скала, а оба без прозора.
Поменути део куће припада по пола од двоје врата, с лица пјаса и од баште.
Исти има баште 3330 кв. м., а граници: са истока својом баштом, са југа кућом и баштом Пера И. Марковића, са сјевера кућом и баштом његова оца Марка и са запада улицом Баја Пивљанина.
Број 1931. VI—1908—69.
Цетиње, 19. новембра 1911 год.
— Општински Суд —
за председника, судија,
Р. 266, бр. 937, 1,1 Ј. Мартиновић.

ОГЛАС
Јавна продаја непокретности Пера Завишина Стојановића из Ораха, извршиће се у канцеларији потписаног суда 25. фебруара 1912 год. у 3 сата послје подне.
Виђи оглас у 40. броју „Гласа Црногорца“.
Број 712. 157—1911.
Корнет, 26. окт. 1911 год.
Капетански Суд,
кап. П. В. Ускоковић.
Р. 46, бр. 921, 1,1

ОГЛАС
Износи се на јавну продају доље описана непокретност Бока 3. Миравевића из Подгорице, за исплату дуга Црногорске Банке, а која је непокретност процијењена перпера 3.000—
У смислу чл. 20. правила Црногорске Банке, продаја ће се извршити у канцеларији Општ. Суда на дан 31. децембра о. г. од 8—12 сати прије подне.
Лициданти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.
Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се на дан продаје у одређеном сату пријаве овоме суду.
Опис непокретности:
Једна једнокатна кућа у Мирковој вароши Балшића улица, 9 метара дуга, а широка 11; — граници: од истока улица, од сјевера Хеша 3. Миравевић, од југа М. Дујовић кућом, а од запада Благота Савон зградом.
Број 1501. VI—1911—327.
Подгорица, 17. новембра 1911 год.
— Општински Суд —
за председника, — судија,
Р. 150, бр. 924, 1,1 А. Контић.

ОГЛАС
Износи се на јавну продају доље описана непокретност Глига и Рада браће Радојичића из Подгорице, за исплату дуга Црногорске Банке, а која је непокретност процијењена перпера 6.000.
У смислу 20. чл. правила Црногорске Банке, продаја ће се извршити у канцеларији Општ. Суда на дан 31. децембра о. г. од 8—12 сати прије подне.
Лициданти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.
Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право прече купње, да се на дан продаје у одређеном сату пријаве овоме суду.
Опис непокретности:
Једна једнокатна кућа у Мирковој вароши, улици Краља Николе, дуга 7½ мет.; граници: од истока улица, од запада Анђел Нуш Кола, од сјевера Ст. Ненезић, а од југа Анђело Нуш Кола кућом.
Број 1850. IV—1911—550
Подгорица, 17. новембра 1911 г.
— Општински Суд —
за председника, — судија,
Р. 150, бр. 925, 1,1 А. Контић.

Приватни огласи
ИСПРАВКА
У 50. броју „Гласа Црногорца“ од 19. новембра тек. год., на четвртој страни, у четвртм ступцу, у благодарности приликом смрти пок. *Илије Ивова Живановића*, у трећем ставу оштампано је: Душану Лековићу, а треба: Душану Лекићу; такође у истом ставу изостављено је: *јоси. Лазу Лековићу, ђисару*, — што се овим исправља.
Цетиње, 22. новембра 1911. Администрација
П. п. бр. 904, 1,1 „Гласа Црногорца“

Објава о лицидацији
На дан 18. децембра ове године у канцеларији потписане општинске Управе даваће се на јавној лицидацији *контракт говеђем месу* за општину Вароши Цетиња за 1912 годину.
Лицидација ће се држати означеног дана од 8—12 прије и од 2—5 часова послје подне, и контракт уступити понудиоцу најниже цијене, наравно ако ова буде повољна за Општинску Управу.
Контрактски услови са односним обавезама могу се видјети у истој Управи сваког дана у канцелариским часовима.
Лицидантима се тражи кауција од 10.000 перпера у готовом новцу или сигурном непокретном имању, које би се имало за ту сврху заставити.
Број 1480. В—1911—597. Из канцеларије Управе општине вароши Цетиња, 18. новембра 1911 г. Р. 116, бр. 946, 1,2

КЊИЖАРА
Мартиновића и Иванишевића
— ЦЕТИЊЕ —
има за продају — уз најповољније цијене:
— Слике *Њ. Кр. Вис. Престононашљедника*. — *Највећи избор Календара за 1912. (30 разних врста)*. — *Разне предмете за Божићне дарове*. Р. 29, бр. 915, 2,3

ОБЈАВА
Потписана Управа објављује, да ће за намиру свога потраживања продавати 10. децембра о. г. у своје локалу 19 ориг. акција Црногорске Пиваре Оногшт у Никишићу бр. 206/224.
Поменуте акције својина су Сима Булајића Цетиње и уступиће се тог дана понудиоцу највише цијене.
Подгорица, 23. новембра 1911.
Р. 52, бр. 932, 1,1 УПРАВА ПОДГОРИЧНЕ БАНКЕ.

ОГЛАС
Нашу трговину са мјешовитом робом постојећу у овој вароши коју смо послје смрти нашег оца поч. Трифка Радовића продужили под фирмом:
ТРИФКО Р. РАДОВИЋ
од данас ћемо почети водити под судски протоколсаном фирмом:
БРАЋА РАДОВИЋ
што дајемо јавности сагласно наређењу § 6. Трговачког Закона.
Судски број 4665—II—1911—23.
Никшић, 15. новембра 1911.
Р. 56, бр. 933, 1,1 Браћа Радовић.

Ко хоће да заради 20—30 круна на дан?
продајом артикала, који је нуждан за свакога човека, — нека пише на адресу Stadler Budapest, Bathary utca 5. П. п. бр. 920, 1,6

ТРГОВАЧКО
ОРИЈЕНТАЛСКО ДРУШТВО
Анонимно Друштво. — Капитал од 3.000,000 франака
у злату потпуно уплаћен.
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА РОБУ
У БАРУ
Са сопственим стовариштима у слободној луци, агенцијама и стовариштима у Подгорици и у Скадру (Албанија) Комисијони и заступништва:
Агенција Парабродског Друштва
„Пуљије“ у Бару.
Централна Администрација Друштва је у Венецији. Банкарско Одјељење је у Цариграду са додатим Одјељењем робе за Левант (Исток).
П. п. бр. 387. 24,24

800 ОСАМ СТОТИНА ДОЛАРА 800
„СРПСКО-ЦРНОГОРСКИ САВЕЗ“
у
СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА СЈЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ
са сједиштем у ЧИКАГУ—ИЛИНОИСУ.
Даје наслједницима свога умрлог члана — перпера
За потпуну осакатнину плаћа — 4000
За изгубљено пола стопе од обадвије ноге — 4000
За изгубљене прсте од обадвије руке — 4000
За изгубљену једну руку (или пак све прсте њене) — 3000
За изгубљено пола стопе од једне ноге — 2000
За изгубљено око — 2000
За умрлог законитог брачног друга — члан-ица прима помоћ — 1500
За прст палац од руке — 750
За сваки остали поједини прст — 500
Српско-Црногорски Савез прима под своје окриље сваког брата Србина и сестру Српкињу, без разлике вјере, с обзиром, на извјесне захтјеве, које сваки онај који жели постати чланом овога Савеза мора испунити.
Препоручује се свој браћи, која долазе овам, да ступају у *Српско-Црногорски Савез*, гдје ће наћи братску помоћ у свакој нужди и невољи. Познато је свакоме у домовини нашој, колико је сиротињских суза овај наш *Српско-Црногорски Савез* отрог..
Српско-Црногорски Савез има своје одјеле по свима већим мјестима Америке, те сваки онај, који је члан његов, не може пострадади од разних шарлатана, са којима ова земља обилује.
Обратите се из домовине за све потребито, *Српско-Црногорски Савез* радо ће Вам бити на услузи.
Адреса Главне Управе Српско-Црногорски Савез у Сједињеним Држ. Америке:
Енглески: *Servian Montenegrin Alliance of United States of America*
134. E. Van. Buren str.
Chicago III. U. S. of America.
П. п. бр. 834, 1718

Објава о лицидацијама
Према прописима чл. 8, 9, 10. и 25. правилника варошких општина и чл. 18. правилника о мјерама и мјерачини, потписана управа даваће на јавнијем лицидацијама *под закуп за 1912 годину*, у доље означеним данима тек. год., ове закупе:
а) 14. децембра: *Таксе на живо и коже, увознице и мјерачине*.
б) 15. децембра: *кланичне таксе*; и
в) 16. децембра: *искључиво право продаје монополисаних артикала с њавом на општинску бараку*.

Лицидација ће се вршити у канцеларију потписане управе од 8—12 прије и 2—5 сати послје подне, те ће се закупити уступити понудиоцима најповољнијих цијена — разумије се, ако услови буду одговарали општинскијем интересима.
И прије дана лицидације могу се од општинске управе добити детаљнија објашњења и услови.
Број 1480. В. 1911—597. Из канцеларије оп. Управе, општине вар. Цетиња, 18. новембра 1911 год. Р. 136, бр. 929, 1,2
На знање. Стављам до знања, да се у мојој радњи продаје феше (квасац) прве врсте — на мање и више количине.
Цијена: килограм перпера 3-20.
Цетиње. Мато Вујић, трговац.
Р. 28, бр. 917, 2,3

ПОРОДИЧНА ИЗЈАВА
Наша породица — *Ђуричковићи*, подијељена на брастевне огранке, сачињава и различна презимена, па смо — са одобрењем г. Министра унутрашњих послова, од 9. ов. број 10753. — одлучили:
Да од сада, — мјесто наших презимена: *Ђуричковићи, Вуксановићи, Вуковићи, Расовићи, Јовановићи, Вучинићи, Богетићи, Симовићи и Радовановићи* — носимо наше заједничко презиме: *Ђуричковићи*.
У Загарац, 20. новембра 1911.
У име браства:
командир Благота Драговић;
барјактар Митар Вуксановић;
председник општине Иван Вуковић;
учитељ, заступ. Василије Јовановић;
Благота Перов Расовић.
Р. 73, бр. 922, 1,1

Без конкуренције обављам по жељи рад око зуба и мијењам по умјереној цијени исте. Мој досадашњи рад, најбоља је препорука. Примање, стан Иване Никичине, — Цетиње, Катун, улица.
С поштовањем,
Евр. Калуђеровић
зуб. љекар.
Овим позивам све моје дужнике, који ми дугују, а рок исплате прошао, да ми исплате рачун до 1. фебруара 1912 год., — неисклатели, предају их суду.
Колашин, 12. новембра 1911.
Ристо Николајевић
обукар.
Р. 34, бр. 907, 3,3

БЛАГОДАРНОСТ
С тужним срцем и болом у души јављамо свима нашим пријатељима и познаницима, да се наш мили и никад непрежаљени
† Јован Радованов Мрчарица
бивши председник Подгоричке општине преселио у вјечност 16. новембра о. г. послје једно-дневног боловања.
Сматрамо за свету дужност овим путем најтоплије благодарити свима онима, који нам у овој нашој жалости и ненакнадивом губитку саучешће изјавише и утјехе пружише, а нарочито смо захвални:
г. г. Његовом Високопреосвештенству Митрополиту Господину Митрофану, војводи Илији Пламенцу, срдари Раду Пламенцу; Министрима: срдари Јанку Вукотићу и Марку Ђукановићу, Михаилу Поповићу, државном савјетнику у пензији; бригадирима: Митру Мартиновићу, Блажу Бошковићу и Велиши Лазовићу, Шпиру Поповићу, обл. управитељу у пензији, Милану Рамдановићу, начелнику минист. унутр. дјела, Ристу Поповићу, великосудији у пензији; командирима: Ђузи Ђурашковићу, Машану Божићу и Илији Хајдуковићу, Стеву Татари, члану глав. држав. контроле у пензији; капетанима: Нику Станкову, Богду и Јоку Мартиновићима, Андрији Поповићу, секретару мин. финансија; Милошу Вучинићу, секретару обл. управе; Перу Почеку, Андрији Вујошевићу и Саву Иванишевићу, чиновницима минист. унутр. дјела, Стевану Ђурашковићу, Јовану Вукаловићу, Марку Поповићу, Перу Ђурићу и госпођама: Јоки Ђурашковић, Станици Матановић, Јаници Беровић, Соки Видовић и Софији Вучковић — на срдчним телеграфским и писменим саучешћима.
Срдчна хвала мјесном свјештенику проту госп. Душану Петровићу, који над покојником опсијело и спровод изврши.
Искрена хвала д-ру Сужњевићу на својском заузимању приликом покојникове болести.
Дубоко смо благодарни чиновништву и грађанству вароши Подгорице, без разлике вјере, који у онако великом броју походи наш ожалостљиви дом и покојника до вјечне куће испратише.
Веомо смо захвални председнику општине госп. Марковићу и г. г. члановима општинског одбора, који нам лично саучешће изјавише и милог нам покојника, у име општине, уписах за добротвора „Фонду за потпору овдашњих сиромашних гимназиста“ и добротвора „Фонду за потпору сиромашних ученика овдашњих основних школа“ сматрајући тај чин представништва вароши Подгорице, у спомену покојникову, као негдашњег председника ове вароши, највећом утјехом и једином његовим најљепшим накомом.
Братска и пријатељска хвала нашој браћи Пиперима, пријатељима из Скадра и Ријеке и познаницима из Куча и других мјеста, који похиташе те покојника искрено ожалише и спровод му увеличаше.
Поново нека је наша искрена хвала свијема и свакоме, који оном приликом ма како учествоваше у нашој превеликој жалости.
Подгорица, 21. новембра 1911.
Ожалостљени: супруга *Наста*; синови: *Андрија, Марко, Митар и Павле*; шћери: *Милица, Стака Зара и Марица* браћа: *Боко и Ристо*; снаха *Јаница* са осталом породицом Р. 400, бр. 927, 1,1

Ожалостљени смрћу нашег нигда незаборављеног љубимчета
† МИХАИЛА
који испусти своју анђелску душицу 8. новембра на завршетку треће године свога млађаног живота, а послје десетодневног тешког боловања, сматрамо за најсветију дужност овим путем благодарити свијема пријатељима и познаницима, који нам лично или писмено изјавише саучешће и драгог нам покојника до вјечне куће испратише и тијем нам велики бол олакшаше.
Особита хвала господину командиру Ђуру Јововићу, командату Никшићске бригаде са г. г. официрима, који су на дан погребља лично дошли и тијем нам тешку тугу ублажили.
Хвала пречасном оцу Никодиму Јањушевићу, настојатељу манастира Жулског, који је над млађаним покојником извршио опсијело и довјечне га куће испратио.
Хвала г. учитељу Стевану Дедовићу с госпођом који са ђацима спроводу присуствоваше и млађаног покојника испратише до вјечне куће.
Хвала браћи Жуљанима који на глас смрти у великом броју похиташе, те нам млађаног покојника испратише до вјечне куће.
Жупа, 20. новембра 1911 г.
Ожалостљени: дјед, командир у пензији, *Радован Николић*; баба *Велика*; отац *Милосав*; мати *Милуша*; брат *Миливоје*; стриц *капетан војни Радоје*; стрина *Јела* — *Николићи* — са осталом родбином. Р. 172, бр. 931, 1,1